

MARTIN LUTHER

KING

LESBRIEF

BESTE LEERKRACHT,

“Welkom in Memphis, Tennessee in de United States of America. Het land van de vrijheid, het beloofde land, het paradijs. Tenminste, voor sommigen... Het is één over zes 's avonds, en wat jullie net hoorden was een schot, een geweschot, gericht op één man: Martin Luther King.”

Binnenkort bezoekt u met uw leerlingen de voorstelling Martin Luther King 8+. Voor u ligt een lesbrief die u voorafgaand en na afloop van de voorstelling kunt gebruiken om uw leerlingen voor te bereiden op de thema's uit de voorstelling.

Martin Luther King is een swingende, muzikale familievoorstelling gemaakt door Theater De Krakeling, Urban Myth en STIP theaterproducties. In deze bijzondere voorstelling volgen we het verhaal van de jonge Martin Luther King. Een jonge man die een wereld van ongelijkheid ontdekt en een nieuwe wereld vormt met de speech waarvan iedereen in ieder geval de eerste zin kent.

HOE VER GA JIJ VOOR JE DROMEN?

In deze lesbrief gaan we spelenderwijs en op een toegankelijke manier in op de onderwerpen uit de voorstelling Martin Luther King. De oefeningen en opdrachten zijn eenvoudig uit te voeren binnen de klas!

De onderwerpen in deze lesbrief zijn:

Racisme & Discriminatie
Dromen & Hopen
Speechen & Presenteren

Heeft u vragen en of opmerkingen over de lesbrief? Neem dan contact op met Michel Hormes via educatie@krakeling.nl

Veel plezier tijdens het uitvoeren van de opdrachten en tijdens het voorstellingsbezoek. Wij horen graag de reacties terug!

Leeftijd	8+
Discipline	muziektheater
Duur	70 minuten
Regie	Jörgen Tjong A Fong
Tekst	Jörgen Tjong A Fong
Dramaturgie	Corien Baart
Spel	José Montoya, Noah Blindenburg, Viktor Griffioen, Myrthe Huber
Compositie	Gianni Noten, Timothy Bennet, Djuwney
Lesbrief	Carmen Lamptey en Michel Hormes (educatie Theater De Krakeling)

RACISME & DISCRIMINATIE

OPDRACHT: WAT IS HET?

Doel: De leerling kan het verschil tussen discriminatie en racisme benoemen en koppelt deze aan persoonlijke ervaringen.

Werkvormen: video kijken & stellingen

Materialen: smartboard

Duur: 20 minuten

Kijk:

In dit fragment van Klokhuis zoekt presentator Sosha Duysker uit waar racisme vandaan komt en gaat zij langs een basisschool om te horen hoe juf Lucelle Comvalius dit bespreekbaar maakt in haar basisschoolklas. Bekijk de volgende video van SchoolTV tot 3:10 minuut.

schooltv.nl/video/het-klokhuis-racisme/

Leg uit:

“Discriminatie betekent dat mensen niet gelijkwaardig worden behandeld. Dit kan onder andere zijn door verschillende kenmerken als: gender (of je vrouw, man, non-binair of een transpersoon bent), seksualiteit (op wie je verliefd wordt), religie (waar jij in gelooft), neurodiversiteit (hoe je hersenen werken), fysieke beperking (wat je lichamelijke mogelijkheden zijn) en meer.

Racisme is een vorm van discriminatie waarin mensen niet gelijkwaardig worden behandeld door hun huidskleur en/ of afkomst (het land waar je ouders vandaan komen).”

Doen:

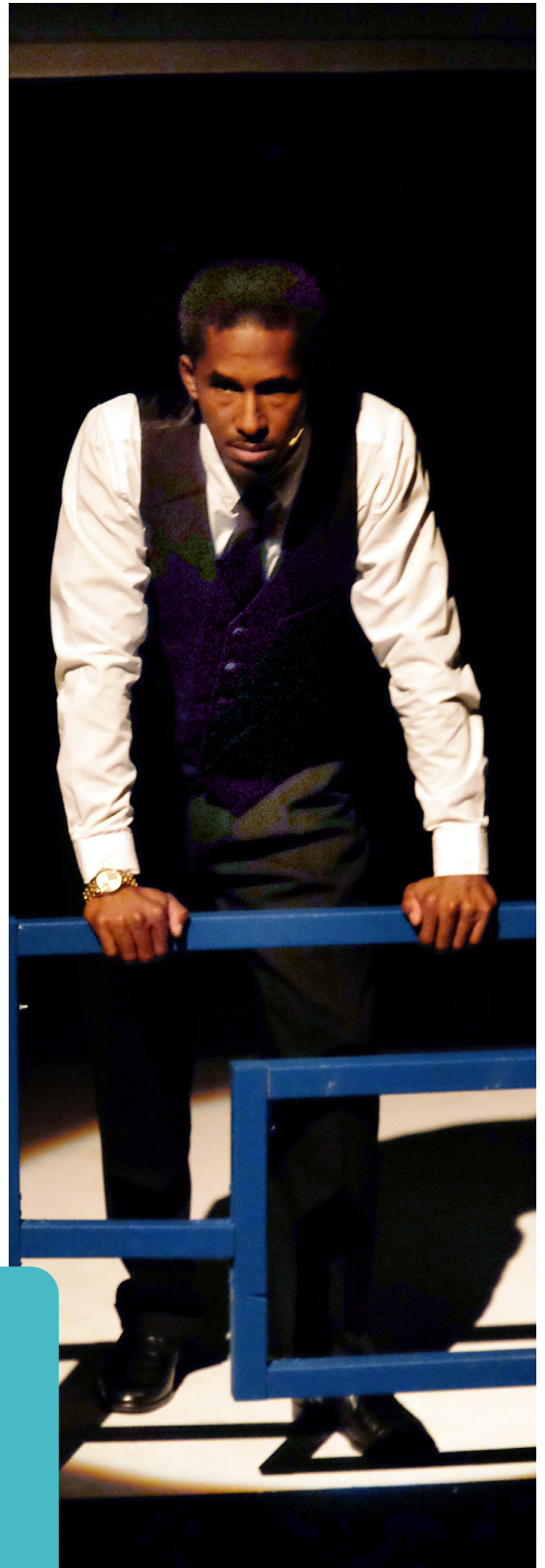
Alle kinderen gaan in het midden van de ruimte staan. De leerkracht legt uit dat de ene kant van het lokaal voor JA staat en de andere kant voor NEE. Maak eventueel een (denkbeeldige) middenlijn in de klas. De leerkracht legt de stellingen voor en de leerlingen kiezen een antwoord door naar één kant te lopen. Ook wordt verteld dat soms gevraagd kan worden om je antwoord toe te lichten. Hierbij is het belangrijk dat er veilig geantwoord moet kunnen worden. Spreek af dat (eventuele) reacties op antwoorden respectvol moeten zijn en dat de gespreksleider (leerkracht) er soms voor kan kiezen dat er niet gereageerd mag worden op een antwoord.

Vragen:

- Denk jij dat er nog steeds racisme voor komt in Nederland?
- Vind je dat er in Nederland genoeg gebeurt tegen racisme?
- Denk jij dat iemand last kan hebben van racisme en discriminatie tegelijk? (Waarom wel, waarom niet?)
- Ben je zelf wel eens oneerlijk behandeld? (Wanneer en waarom dan? Zou je dit racisme of discriminatie noemen?)
- Ben je wel eens voor jezelf opgekomen? (Waarom moest je voor jezelf opkomen?)
- Ben je wel eens voor een ander opgekomen? (Waarom was dat nodig?)

Nabespreking:

Leg het belang uit van dat iedereen een steentje bij kan dragen in het oplossen van discriminatie en racisme en brainstorm wat iedereen zelf zou kunnen doen.

OPDRACHT: HET PROPJE

- Doel:** De leerling benoemt wat kansenongelijkheid is.
- Werkvormen:** Zet de tafels aan de kant en de stoelen verspreid door de ruimte. Vooraan in het lokaal staat er een prullenbak.
- Materialen:** A4 papier & prullenbak
- Duur:** 15 min

Doen:

Alle kinderen zitten verspreid door het lokaal op en stoel met één A4-papier in hun handen. Dit blad kneden ze om tot een propje. Vooraan in het lokaal staat een prullenbak. Alle kinderen krijgen twee minuten om hun propje in de prullenbak te gooien. Gooien mag alleen als je op je stoel zit, gooi je mis, moet je het propje halen en het opnieuw proberen, dit blijf je proberen totdat de twee minuten voorbij zijn.

Vragen:

- Voor wie was het makkelijker om het propje in de vuilnisbak te gooien?
- Voor wie was het moeilijker om het propje in de vuilnisbak te gooien?
- Was dit eerlijk?
- Wat zouden wij moeten doen om dit wel eerlijk te maken?

Leg uit:

Binnen de Nederlandse samenleving is kansengelijkheid een belangrijk onderwerp. Kansengelijkheid betekent dat iedereen evenveel kansen heeft om succesvol te worden in het leven. Maar voor sommige mensen is het makkelijker om iets te bereiken dan voor andere. En voor anderen is het juist moeilijker. Als je het vergelijkt met het propje gooien dan probeerde iedereen hetzelfde te bereiken: het propje in de prullenbak gooien. Maar de kinderen die het dichtste bij de prullenbak zaten hadden de meeste kansen en de kinderen die er het verste weg van zaten de minste kansen. Ook door racisme en discriminatie hebben mensen soms minder kansen. Mensen niet discrimineren is dus heel belangrijk. Martin Luther King kwam op voor de mensen die door racisme en discriminatie niet eerlijk behandeld werden (de mensen die ver weg van de prullenbak zaten).

Vragen:

Hoe zou de kansengelijkheid vergroot kunnen worden?

Bonusmateriaal voor de leerkracht (eventueel om te delen met leerlingen)

De plek waar kinderen opgroeien bepaalt in grote mate hun kansen in het onderwijs. In welke buurt wonen ze? Welke opleiding hebben hun ouders? Welke taal spreken ze thuis? Kunnen ouders helpen met het huiswerk? Is er thuis een plekje om rustig huiswerk te maken? Is er geld voor bijlessen? Hier vind je een scroll-verhaal met korte video's en instructiebalken over kansenongelijkheid op school:

npokennis.nl/story/166/waarom-krijgt-niet-ieder-kind-gelijke-kansen-op-school

DROMEN & HOPEN

OPDRACHT: MARTIN LUTHER KING EN ROSA PARKS

Doel: De leerlingen maken kennis met Martin Luther King en Rosa Parks en halen voorkennis op.

Werkvormen: woordspin, video kijken

Materialen: A4 papier, pennen, smartboard

Duur: 10 min

Doen:

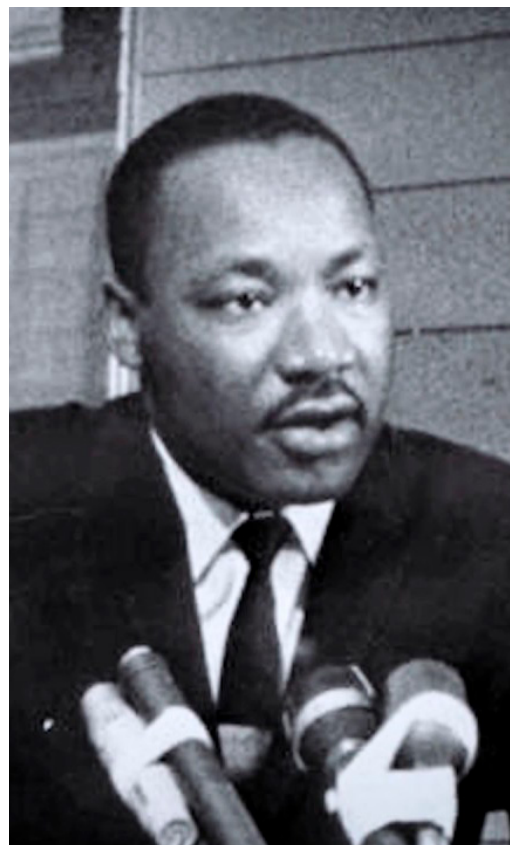
Laat alle kinderen binnen twee minuten een woordspin maken over wat zij al weten over Martin Luther King. Alle woorden zijn goed. Bespreek na deze twee minuten hoe zij op deze woorden zijn gekomen en vertel iets over het leven van Martin Luther King.

* Deze woordspin kan gedurende de lessenserie worden aangevuld.

Leg uit:

“Martin Luther King is geboren op 15 januari 1929 en gestorven op 4 april 1968. Hij was een Amerikaanse zwarte dominee, wat betekende dat hij werkte in de kerk. Martin Luther King streed voor gelijke rechten voor Zwarte Amerikanen die anders werden behandeld dan witte Amerikanen. Deze ongelijke behandeling kwam onder andere door het slavernijverleden. In 1955 zette Martin Luther King een busboycot op doordat een zwarte vrouw Rosa Parks een boete kreeg, omdat zij voorin de bus zat. Dit was toentertijd tegen de wet.

In 1963 (vijf jaar voordat Martin Luther King werd vermoord) gaf hij een zijn wereldberoemde ‘I have a dream’ speech voor meer dan 200.000 mensen in Washington Amerika.”

Extra instructiemateriaal:

Rosa Parks stapte in de jaren 60 in Alabama op de bus. In die tijd was het verplicht voor zwarte mensen om achterin de bus te zitten en witte mensen voorin. Mensen worden dus anders behandeld op grond van hun huidskleur. Rosa Parks kwam in verzet door voorin te gaan zitten.

schooltv.nl/video/rosa-parks-in-de-bus-opstaan-tegen-rassenscheiding-door-te-blijven-zitten/

Kort fragment over Martin Luther King zijn leven, let op begrip ‘blank’ wordt gebruikt in de video om mensen met een witte huidskleur te duiden:

schooltv.nl/video/martin-luther-king-een-dominee-met-een-droom/

Welke woorden gebruiken wij?

De taal blijft steeds in beweging, zo ook als het over het onderwerp discriminatie en racisme gaat. Welke termen gebruiken wij momenteel?

WÈL:	NIET:
Mensen met een witte huidskleur	De term ‘blank’ wordt niet meer gebruikt, aangezien deze term komt uit de tijd van het koloniaal verleden en het ‘schoon, onbevlekt en superieur’ betekent.
Mensen van kleur Mensen met een bruine of zwarte huidskleur	Het N-woord wordt niet meer gebruikt en wordt gezien als een scheldwoord, aangezien deze term tijdens het koloniaal verleden werd gebruikt om de tot slaaf gemaakte mensen te benoemen.

OPDRACHT: NAGESPREK VOORSTELLINGSBEZOEK

Doel: De leerlingen delen hun kijkervaring over het voorstellingsbezoek
Werkvormen: Kringgesprek
Materialen: Geen
Duur: 10 min

Leg uit:

Na de voorstelling is het altijd raadzaam met de leerlingen de ervaring te bespreken. Probeer vragen over goed, mooi of slecht te vermijden, maar houd de vragen open en filosofisch.

Bijvoorbeeld:

- Waar ging de voorstelling voor jou over?
- Welk moment kan je nog het beste herinneren/ terughalen?
- Waren er momenten waarop je boos werd? Zo ja, waarom?
- Wat vond je oneerlijk?
- Ben je wel eens met racisme in aanraking gekomen?
- Voor welk personage voelde je het meest sympathie? En waarom?
- Wat vind je van Martin Luther King? Veel mensen vinden hem een held. Ben je het daar mee eens?
- Waar zou jij voor willen/kunnen strijden?

SPEECHEN & PRESENTEREN

OPDRACHT: IK HEB EEN DROOM DEEL A

(deze opdracht kan ook na het voorstellingsbezoek)

- Doel:** Elke leerling denkt na over diens toekomstdroom en schrijft hierover een speech.
Werkvormen: Schrijfpdracht individueel, presenteren
Materialen: A4 papier, pennen
Duur: 30 min

Leg uit:

De leerkracht leest een alinea van de beroemde speech 'I Have a Dream' van Martin Luther King voor:

"Ik heb een droom dat op een dag op de rode heuvels van Georgia de zonen van vroegere slaven en de zonen van vroegere slavenhouders naast elkaar kunnen zitten aan de tafel van broederschap.

Ik heb een droom dat op een dag zelfs de staat Mississippi, een woestijnstaat die verzengt in de hitte van ongerechtigheid en onderdrukking, omgevormd zal worden in een oase van vrijheid en gerechtigheid.

Ik heb een droom dat mijn vier kleine kinderen op een dag in een land zullen leven waar ze niet zullen worden beoordeeld op de kleur van hun huid maar op hun karakter.

Ik heb een droom vandaag."

De leerlingen zullen in de volgende opdracht hun eigen speech gaan schrijven. Om de kinderen te helpen met hun speech geven ze antwoord op de onderstaande vragen. Lees als docent de vragen voor en geef de kinderen de tijd om de vragen te beantwoorden. Het is ook mogelijk om de vragen op het Smartboard te presenteren, zodat de leerlingen op eigen tempo de vragen beantwoorden.

- *Wat zou jij willen veranderen in de wereld? (dit mag ook klein zijn, bij jouw thuis, op de sportclub, of op school?)*
- *Waarom moet het veranderd worden, Wat vind jij er nu nog niet goed aan?*
- *Hoe zou jij willen dat het eruit ziet?*
- *Wie en Wat heb jij nodig voor deze verandering?*

Doen:

Nu gaan de leerlingende antwoorden vertalen naar een eigen speech!

De speech begint met de zin: "**Ik heb een droom**" en eindigt met de zin: "**Ik heb een droom vandaag**". Tussen de begin- en eindzin schrijven de leerlingen de eerder benoemde vragen en antwoorden om naar een eigen verhaal.

SCHRIJF-TIPS:

- Probeer zo gedetailleerd mogelijk te schrijven en de gestelde vragen te herhalen in jouw speech, het publiek weet namelijk nog niets over het onderwerp!
- Maak de zinnen niet te lang, maar kort en pakkend.
- Lukt het om hier en daar een woord te rijmen? Dan gaat je speech nog meer swingen!

PRESENTEER-TIPS:

- Oefen de speech in een tweetal (presenteren gaat altijd beter als je het een keer hebt geoefend)
- Ga stevig op twee benen staan (vind je het heel spannend? presenteer dan zittend)
- Zorg dat je luid en duidelijk spreekt en probeer af en toe een pauze (moment dat je even stil bent) te laten vallen, zodat het extra spannend wordt voor het publiek.
- Bedenk van tevoren goed wat je met je handen doet tijdens de presentatie (kijk anders nog een keer naar de speech van Martin Luther King om te zien wat hij met z'n handen doet)
- Trek een kostuumstuk aan! (soms wordt een presentatie nog smakelijker om naar te kijken als je een kostuumstuk aan hebt, denk aan een: jasje, zonnebril, hoedje, sjaal, stropdas of iets anders!)
- Achtergrondgeluid kan dienen ter ondersteuning, [dit is een voorbeeld](#), maar kies vooral één waar je zelf blij van wordt!

Speeches mogen eventueel gemaaild worden naar educatie@krakeling.nl

OPDRACHT: IK HEB EEN DROOM DEEL B

(deze opdracht kan ook na het voorstellingsbezoek)

- Doel:** De leerlingen zetten een speech om in een theatrale scène en leert hoe lichaamstaal en invloed hebben op de boodschap die je vertelt..
- Werkvormen:** Scène repeteren en presenteren
- Materialen:** Geschreven speeches uit opdracht DEEL A.
- Duur:** 30 min

Leg uit:

De leerlingen worden verdeeld in groepjes van vier leerlingen. Vervolgens lezen zij hun geschreven speeches aan elkaar voor. De groep kiest één speech die zij zullen omzetten in een theatrale scène. De bedoeling is dat de scène begint met de huidige situatie, vervolgens gebeurt er 'iets' waardoor de verandering in gang wordt gezet. De scène wordt vervolgd door de gewenste situatie. Laat de groepjes extra aandacht besteden aan wat er kan gebeuren om de verandering in te zetten. (Dat kan namelijk een beginnetje zijn van een echte verandering..!)

Doen:

De leerlingen krijgen tien minuten om de scène te oefenen en vervolgens worden de scènes opgevoerd. Het publiek is tijdens het optreden van een ander stil en geeft na afloop applaus.

Vragen:

- Wat was het verschil tussen het begin en het eind van de scène?
- Wat was het 'iets' dat zorgde voor het keerpunt?
- Wat zou het 'iets' in de realiteit kunnen zijn dat zorgt voor een omslagpunt?
- Martin begon met een klein gebaar dat uiteindelijk een groot initiatief werd.
- Hoe zouden de kinderen in de klas kunnen beginnen met een kleine verandering?

BONUS-OPDRACHT

HEBBEN JULLIE NOG ZIN IN EEN SPEL-OPDRACHT? DAT KAN!

OPDRACHT: VOORoorDELEN - *HOE GOED KEN JIJ JE KLAS?*

Doel: De leerling ontdekt wat vooroordelen zijn en ontdekt zijn eigen vooroordelen.

Werkvormen: Spelvorm

Materialen: kleine briefjes en pennen

Duur: 20 min

Doen:

Verdeel de klas in twee gelijke groepen, groep A - B. Laat iedereen op een klein briefje iets over zichzelf opschrijven, (iets waar je van houdt, wat je leuk vindt, of juist stom vindt om te doen, hobby's etc.) waarvan de persoon denkt dat diens klasgenoten dat niet weten.

Vervolgens verzamel je de briefjes van groep A bij elkaar en van groep B bij elkaar. Groep A mag als eerst op een rij naast elkaar in het klaslokaal gaan staan. De leraar pakt een briefje van stapel A en leest deze voor. Alle kinderen van groep B moeten achter de persoon gaan staan van wie zij denken dat het briefje is. Dit doet de leerkracht met alle briefjes en vervolgens draaien de groepen om.

Nagesprek:

Ben je op een moment verrast geweest door 'het antwoord'?

Waarom ben je naar die ene leerling gelopen? Waardoor dacht je dat?

Heb je zelf gekozen? Of ben je iemand gevolgd omdat je dacht dat die het wel zou weten?

